

Kwaliteitsmanagement plan

29 januari 2014

Kwaliteitsmanagementplan

A handwritten signature in blue ink, written over the text 'Kwaliteitsmanagementplan'.

+ Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Stuurcyclus Energiemanagement	4
2.1	Stuurcyclus	4
2.2	Verantwoordelijkheden	5
2.3	Documentatiesysteem	6
3.	Methodiek voor de emissie inventaris	7
3.1	Verantwoordelijkheden voor de ontwikkeling van de emissie-inventaris.	7
3.2	Trainingen	7
3.3	Organisatorische grenzen	8
3.4	Operationele grenzen	8
3.5	Berekeningsmethodes	9
3.6	Projecten met gunningsvoordeel	9
3.7	Een review van de toepassing van de berekeningsmethodes	9
3.8	Meetinstrumenten	9
3.9	Ontwikkeling en onderhoud aan een robuust data-collectiesysteem	9
3.10	Regelmatige nauwkeurigheidscntroles	9
3.11	Periodieke interne audits en technische reviews	10
3.12	Documentatie en archief	10
4.	Organisatorische grenzen	11
4.1	Organisatiestructuur	11
4.2	Organisatorische grenzen	11

+ 1. Inleiding

In dit Kwaliteitsmanagementplan staat de stuurcyclus voor CO₂-management beschreven inclusief de bijbehorende verantwoordelijkheden. De stuurcyclus is weergegeven in de vorm van een Plan-Do-Check-Act cyclus.

In hoofdstuk 3 wordt een omschrijving van de methodiek voor het bepalen van de emissie-inventaris gegeven. De uitvoering van deze methodiek is te vinden in het document over de emissie inventaris en de periodieke voortgangsrapportages.

De beschrijving van de organisatiestructuur en de organisatorische grenzen is te vinden in hoofdstuk 4.

+ 2. Stuurcyclus Energiemanagement

2.1 Stuurcyclus

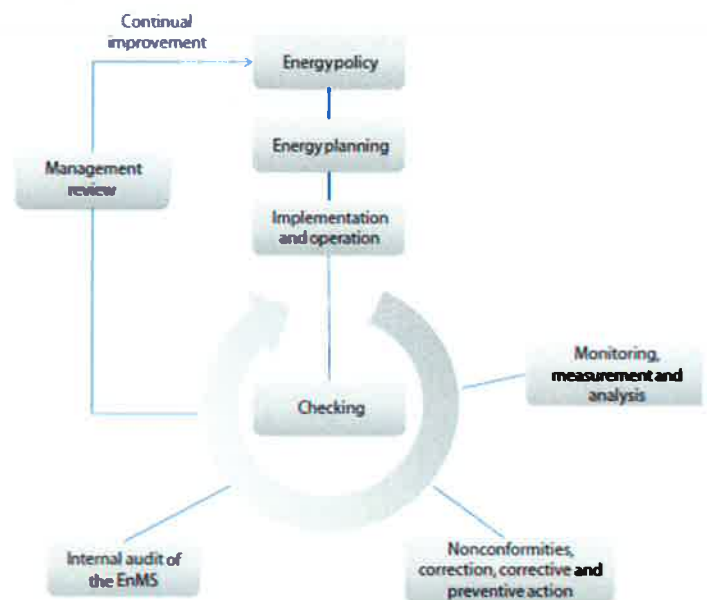
Binnen de stuurcyclus van het energiemanagementsysteem wordt de Deming-circle gevolgd om continue verbetering te borgen. In de fases van de cyclus zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

Plan Beleidsdoelstellingen vastleggen, keuze maken voor CO₂-reductiemaatregelen en deelname aan initiatieven

Do Uitvoeren van de plannen die gemaakt zijn in de vorige fase

Check Controleren of de plannen op de juiste manier zijn uitgevoerd. Emissie inventaris opstellen en periodieke rapportage schrijven

Act Documenten actualiseren waar nodig.

Figuur 1: Stuurcyclus conform NEN-EN-ISO 50001

De energiemanager is er verantwoordelijk voor dat de stuurcyclus periodiek doorlopen wordt, en dat alle documenten up-to-date worden gehouden.

De directie is verantwoordelijk voor het doorlopen van de stuurcyclus ten aanzien van de beleidsdoelstellingen. De energiemanager adviseert de directie hierin.

Een activiteitenbeschrijving van de verschillende fases in de stuurcyclus staat in het onderstaande overzicht. Per fase zijn er één of meerdere te leveren producten.

Activiteit	Aan te passen document (indien nodig)
Check	
Organisatorische grenzen controleren	Kwaliteitsmanagement plan, emissie inventaris
Operationele grenzen controleren	Emissie inventaris
Kwantificeringsmethode controleren	Emissie inventaris
Emissie inventaris opstellen	Emissie inventaris
Trends beschrijven voor emissie inventaris	Periodieke rapportage
Voortgang reductiemaatregelen controleren	Periodieke rapportage
Effectiviteit communicatie controleren	Communicatieplan
Melden, registreren en opvolgen van afwijkingen, corrigerende en preventieve maatregelen (conform procedure afwijkingen KWA-P-004 (afwijkingen))	Kwaliteitsmanagementplan, overige documenten PM
Act	
Energie audit verslag actualiseren	Energie audit verslag
Communicatieplan actualiseren	Communicatieplan
Kwaliteitsmanagement plan actualiseren	Kwaliteitsmanagement plan
Plan	
Energie management actieplan opstellen <ul style="list-style-type: none"> • Reductiemaatregelen • Initiatieven 	Energie management actieplan
Eventueel: Goedkeuren communicatieplan	Handtekening directie
Eventueel: Goedkeuren kwaliteitsmanagement plan	Handtekening directie
Do	
Uitvoeren acties	-

2.2 Verantwoordelijkheden

Document	Inhoud	Verantwoordelijke	Periodiek actualiseren per
Kwaliteitsmanagement plan	Stuurcyclus, procedures voor opstellen emissie inventaris, beschrijving organisatorische grenzen.	Lars Bouwman	jaar
Energie audit verslag	Inventarisatie van energieverbruikers, mogelijke reductiemaatregelen en initiatieven.	Lars Bouwman	Jaar
Emissie inventaris	Energiestromen, CO ₂ -footprint	Lars Bouwman	Half jaar
Communicatie plan	Stakeholderanalyse, communicatie doelen, -planning en -middelen	Lars Bouwman	Jaar
Periodieke rapportage	Beschrijving trends, voortgang en	Lars Bouwman	Half jaar

Document	Inhoud	Verantwoordelijke	Periodiek actualiseren per
	analyse.		
Energiemanagement actieplan	Reductiemaatregelen, verantwoordelijken hiervoor, deelname aan initiatieven	Directie	Jaar
Interne audit	Controle dat de emissie-inventaris opgesteld is volgende de procedures zoals beschreven in het Kwaliteitsmanagementplan	Lars Bouwman	Jaar
Directiebeoordeling	Beoordeling van de directie over de CO ₂ -Prestatieladder, met als input resultaten van audits, vervolgmaatregelen van andere directiebeoordelingen en aanbeveling voor verbetering.	Lars Bouwman	Jaar

2.3 Documentatiesysteem

De CO₂-Prestatieladder documenten worden opgeslagen op de server van de AW GROEP. De documenten worden opgeslagen op de G-schijf:

G:\KAM\CO₂ – Prestatieladder

Deze map voor de CO₂-Prestatieladder is verdeeld in een aantal mappen:

1. Algemeen
  - Organisatorische grenzen
2. A Inzicht
  - Energie Audit verslag
  - Emissie inventaris
    - o Emissie data
3. B CO₂ reductie
  - Energie Management Actieplan
4. C Transparantie
  - Communicatie uitingen
  - Communicatieplan
  - Periodieke rapportage
5. D Participatie

3. Methodiek voor de emissie inventaris

Dit deel van het Kwaliteitsmanagementplan beschrijft de informatiemanagementprocedures die gevolgd worden om periodiek tot een emissie-inventaris (CO₂-footprint) te komen. Om de kwaliteit van de CO₂-footprint periodiek te waarborgen zijn de procedures opgesteld met inachtneming van de principes uit de ISO 14064-1:

- *Relevantie:* De bronnen, gegevens en methodes voor de CO₂-footprint passen bij de behoeften van de AW GROEP.
- *Compleetheid:* De CO₂-footprint omvat alle relevante GHG emissies en GHG opnames.
- *Consistentie:* Er kunnen zinvolle vergelijkingen gemaakt worden tussen GHG-gerelateerde informatie.
- *Nauwkeurigheid:* Subjectiviteit en onzekerheden worden, zover als praktisch haalbaar, gereduceerd.
- *Transparantie:* Er wordt voldoende en geschikte informatie bijgevoegd, zodat gebruikers beslissingen kunnen maken met redelijke zekerheid.

De emissie-inventaris (CO₂-footprint) wordt periodiek opgesteld met als doel om inzicht te creëren in het energieverbruik en de CO₂-uitstoot met voldoende sturingsmogelijkheden om deze te verminderen. Het continue sturen op het energieverbruik en CO₂-reductie is onderdeel van het energiemanagement dat is opgesteld in het kader van de CO₂-prestatieladder. De rol van de emissie-inventaris binnen de totale stuurcyclus is te vinden in hoofdstuk 2.

Dit document beschrijft de manier waarop binnen het opstellen van de emissie-inventaris rekening wordt gehouden met:

- Het routinematige en consistent uitvoeren van controles om de betrouwbaarheid en compleetheid van de data te garanderen.
- Het identificeren en adresseren van fouten en omissies.
- Het documenteren en archiveren van relevante rapportages, waaronder informatiemanagement activiteiten.

Na afloop van elk inventarisatiejaar vindt er een review plaats van het Kwaliteitsmanagementplan om te bekijken of deze nog actueel is. Tijdens deze review is ook aandacht voor mogelijkheden om de informatiemanagementprocessen verder te verbeteren.

3.1 Verantwoordelijkheden voor de ontwikkeling van de emissie-inventaris.

De verantwoordelijkheden voor alle CO₂-Prestatieladder documenten staan beschreven in Hoofdstuk 2.2 van dit document. Lars Bouwman is verantwoordelijk voor het periodiek opstellen van de emissie-inventaris.

3.2 Trainingen

Trainingen die gevolgd zijn in het kader van de CO₂-Prestatieladder zijn de volgende:

- Werkplaats CO2 Primum, CO₂-Prestatieladder nivo 3, 26-10-2012, Lars Bouwman
Projecten AW GROEP

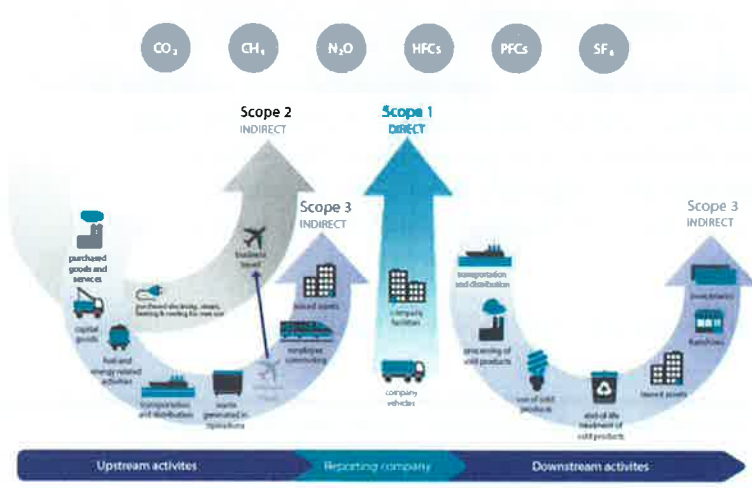
Trainingen die mogelijk in de toekomst aan betrokkenen gegeven kunnen worden om de emissie-inventaris verder te ontwikkelen zijn de volgende:

- Ketenanalyse, maken van een ketenanalyse, training 1 dag
- Training Duurzaam Inkoopmanagement, duurzaam inkopen, training 1 dag

3.3 Organisatorische grenzen

Voor een beschrijving van de organisatorische grenzen, zie hoofdstuk 4.

Na afloop van elke inventarisatie wordt een Periodieke rapportage opgesteld. Hierin wordt periodiek besproken of de organisatorische grenzen zijn aangepast.

Operationele grenzen

Bij het bepalen van de operationele grenzen wordt onderscheid gemaakt tussen Scope 1, 2 & 3 categorieën:
Scope 1: alle directe CO₂-uitstoot van het bedrijf;
Scope 2: alle indirecte CO₂-uitstoot die direct te beïnvloeden is (o.a. elektriciteit, vlieguren en zakelijke kilometers met privé-auto's).
Scope 3: alle overige indirecte uitstoot.

Als onderdeel van het energiemanagementsysteem wordt een Energie Audit verslag actueel gehouden dat de energiegebruikers binnen de organisatie beschrijft en een overzicht geeft van de emissiebronnen. Als er binnen de organisatie door veranderde organisatiegrenzen of de aankoop van nieuwe kapitale goederen sprake is van nieuwe emissiestromen dan worden het Energie Audit verslag en de emissie-inventaris aangepast.

De AW GROEP heeft een aantal vestigingen waar kantoorpersoneel werkt voor de AW GROEP. De verwarming en het verbruik van elektriciteit bij de deze vestigingen worden ingedeeld in de overhead. Ook vlieguren zijn in het algemeen belang van het bedrijf en vallen onder overhead. Het materieel en zakelijke autoverkeer wordt gebruikt voor de projecten. De verbruikte brandstoffen van dit materieel en zakelijke autoverkeer vallen daarom ook onder de projecten.

3.5 Berekeningsmethodes

De CO₂-footprint van de AW GROEP wordt berekend aan de hand van energieverbruiken (elektriciteit, gas en brandstof). De hoeveelheden (in bijvoorbeeld kWh, m³ of liters) worden met behulp van de CO₂-Prestatieladder conversiefactoren omgerekend naar CO₂. Het energieverbruik wordt vastgesteld aan de hand van facturen, meters e.d.. De verbruiken worden zoveel mogelijk per halfjaar vastgesteld.

De actuele berekeningsmethode wordt periodiek beschreven in de Periodieke Rapportage. Ook veranderingen in de berekeningsmethode worden hierin opgenomen.

Het Handboek 18-07-2012 zoals uitgegeven door de SKAO vormt de basis voor de kwantificeringsmethode aangezien deze emissie-inventaris onderdeel vormt van een CO₂-Prestatieladder certificering. De scope-indeling zoals door de SKAO beschreven is aangehouden, zie hoofdstuk 3.4 over operationele grenzen.

3.6 Projecten met gunningsvoordeel

Een project dat wordt verkregen op basis van CO₂-gerelateerd gunningsvoordeel, krijgt een aparte CO₂-footprint. Dit wordt berekend op basis van omzet. Het projectendeel van de algemene CO₂-footprint wordt afgezet tegen de omzet van het bedrijf. Zo weten we hoeveel kg CO₂ wordt uitgestoten per € omzet. Dit vermenigvuldigd met de aanneemsom van het project is de CO₂-footprint van project.

3.7 Een review van de toepassing van de berekeningsmethodes

De emissie-inventaris wordt binnen de organisatie opgesteld door één persoon. Daardoor bestaat er geen risico dat er binnen verschillende onderdelen van de organisatie verschillende berekeningsmethodes worden gehanteerd.

3.8 Meetinstrumenten

Om het energieverbruik te bepalen wordt gebruik gemaakt van facturen, opgave van de brandstofleveranciers, en energiemeters.

3.9 Ontwikkeling en onderhoud aan een robuust data-collectiesysteem

Jaarlijks wordt dit kwaliteitsmanagement plan geactualiseerd en verbeterd waar nodig. Zo wordt een robuust data-collectiesysteem gewaarborgd.

3.10 Regelmatige nauwkeurigheidscntroles

De emissie inventaris wordt halfjaarlijks gecontroleerd door de verantwoordelijke voor de inventaris. Fouten of omissies worden verholpen waar dat mogelijk is. Anders wordt de manier om de data te verzamelen aangepast zodat deze nauwkeuriger wordt.

3.11 Periodieke interne audits en technische reviews

Minimaal eenmaal per jaar wordt een interne audit gehouden op het gehele systeem van de CO₂-Prestatieladder. Dit kan tegelijkertijd plaatsvinden met andere interne audits.

Daarnaast vindt er minimaal eenmaal per jaar een directiebeoordeling plaats op het systeem.

3.12 Documentatie en archief

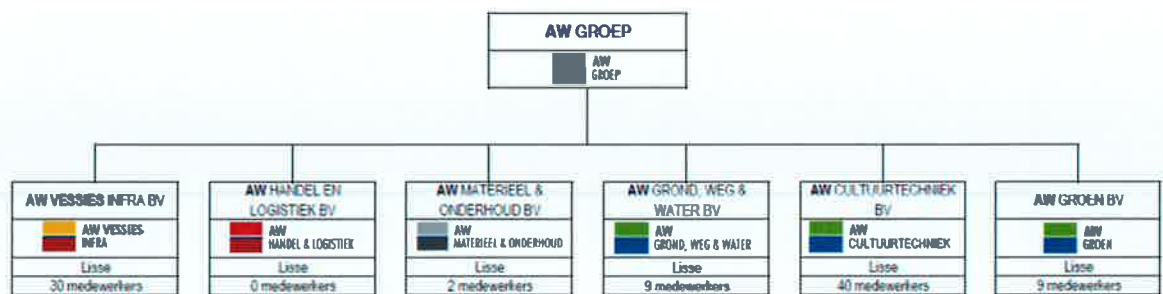
De verbruiksgegevens worden opgeslagen in de map 'Emissie Inventaris' op de locatie die beschreven staat in hoofdstuk 2.3.

4. Organisatorische grenzen

In dit hoofdstuk worden de organisatorische grenzen van de AW GROEP voor de CO₂-Prestatieladder beschreven. De organisatorische grenzen zijn bepaald met behulp van de operationele zeggenschapsmethode en de uittreksels van de Kamer van Koophandel.

4.1 Organisatiestructuur

Organigram

4.2 Organisatorische grenzen

Voor de CO₂-Prestatieladder worden de volgende organisatieonderdelen meegenomen binnen de organisatorische grenzen:

AW GROEP

- AW VESSIES INFRA BV
- AW HANDEL & LOGISTIEK BV
- AW MATERIEEL & ONDERHOUD BV
- AW GROND, WEG & WATER BV
- AW CULTUURTECHNIEK BV
- AW GROEN BV

